

[Socialministeren.]

af de ca. 130 mill. kr. vedrører de institutioner, vi hidtil har kaldt åndssvageanstalter, medens de 20 mill. kr. er et foreløbigt byggeprogram for den eksterne forsorg.

Det mest omfattende arbejde i dette byggeprogram er en modernisering og en udvidelse af Lillemosegård med Gammel-mosehus. Herved vil der blive skabt ca. 400 nye pladser og forsvarlige forhold for de ca. 225 patienter, som for tiden bor på disse institutioner.

Lillemosegårds og Gammel-mosehus' bygningsmæssige forhold har gennem flere år været udsat for en berettiget offentlig kritik. Forholdene derude er i øvrigt så kendt af dette høje tings medlemmer, idet både finansudvalget og det i henhold til grundlovens § 71, stk. 7, nedsatte tilsyn har aflagt besøg på stedet, at jeg ikke behøver at give en nærmere beskrivelse heraf.

Bestyrelsen for Østifternes Åndssvageanstalt har allerede for flere år siden forbedret en forbedring af disse forhold, og på grundlag af en i årene 1953-1955 udarbejdet foreløbig dispositionsplan blev der i efteråret 1957 stillet et projekteringsbeløb på ca. 181 000 kr. til rådighed for bestyrelsen. Man sigtede dengang på at udvide institutionen, så der kunne skabes forsvarlige pladsforhold til ca. 600 patienter, og man anslog udgiften hertil til at ville blive ca. 15 mill. kr. Efter at denne dispositionsplan var udarbejdet, blev den omtalte pladsundersøgelse foretaget, og i forbindelse hermed blev spørgsmålet om bygningsstandarder m. v. på åndssvageinstitutionerne behandlet i åndssvageudvalget, og dette medførte, at de oprindelige planer helt måtte omarbejdes, således at det projekt, der ligger til grund for lovforslaget, regner med en udgift på ca. 25 mill. kr.

Forslaget regner med en bygningsstandard, som stort set svarer til den standard, som lægges til grund ved sindssygevæsenets udbygning. Man må her erindre, at åndssvageinstitutioner er mindre hospitalsprægede end de egentlige sindssygehospitalet, og derfor er udgiften ved det foreslåede byggeri også mindre end de forventede udgifter ved nye sindssygehospitalet. Man regner med en gennemsnitsudgift på 35 000 kr. pr. plads, medens udgiften ved opret-

telse af psykiatriske hospitalet, hvorom der ligeledes for tiden foreligger lovforslag til behandling her i tinget, er kalkuleret til 60 000-70 000 kr. pr. plads. Udgiften til opførelse af plejehjem under sindssygevæsenet, som til en vis grad kan anvendes som sammenligningsgrundlag, andrager formentlig mellem 35 000 og 45 000 kr. pr. plads.

Jeg vil dog gerne nævne, at der i det fremsatte lovforslag også indgår projekt om opførelse af et børnehospital til mere end 300 børn, hvoraf et flertal må forventes at blive et ret dårligt klientel. Denne del af institutionen må derfor i et vist omfang få hospitalspræg, og i samme omfang som åndssvageforsorgen får mulighed for egentlig behandling af patienter, må kravene til hospitalsmæssige indretninger blive større. Ved den nærmere projektering — der foreligger kun skitseprojekt til børnehospitalet — må man være opmærksom på behovet for specialapparatur og lignende, som kan medføre fordyrelser, men det er dog mit indtryk, at den anslåede udgift stort set vil kunne holde.

Som det fremgår af lovforslagets bemærkninger, er der tale om at etablere et plejehjem til 308 voksne patienter og en børneinstitution, som benævnes børnehospitalet i Vangede, til i alt 372 børn, hvoraf et vist antal dog kun skal søge hospitalet eksternt, d. v. s. at der bliver et antal daghospitalspladser til rådighed. Der er således tale om en institution af en ret anelig størrelse, og ved den omtale, projektet allerede har været genstand for, har der været røster fremme om, at institutionen er for stor. Hertil må man først bemærke, at der er tale om 2 institutioner, og på grund af arealets beskaffenhed vil disse 2 afsnit fremtræde som isolerede institutioner, idet der mellem plejehjemmet og børnehospitalet findes et stort fredet moseareal.

Plejehjemmet for de 308 voksne patienter er foreslået bygget med relativt små afdelinger, som søges indrettet med et hjemligt og hyggeligt præg. De bedst udrustede af patienterne kommer til at bo i afdelinger med plads til i alt 16-17 i hver, og disse afdelinger placeres i en slags rækkehusbyggeri omkring en grønning. Man har i det hele tilsigtet at gøre byggeriet så lidt institutionspræget som muligt.